

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою КЗВО «Вінницька
академія безперервної освіти»

від 06.01.2026 № 1

Дрозозюк С.І.



**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ В 5-6 КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»
(Математична освітня галузь)**

Вінниця – 2026

Назва програми розробника(ів): «РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В 5-6 КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ» (Математична освітня галузь)

Розробник(и):

Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти». **Салтановська Надія Іванівна**, завідувач лабораторії математики Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти», кандидат педагогічних наук, доцент

Напрямок підвищення кваліфікації: забезпечення професійної підготовки вчителів математичної освітньої галузі до роботи в 5-6 класах Нової української школи (ГХЗВ)

Розроблено на основі типової програми:

- Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904.

Термін дії програми: з 2026 до 2031.

Рецензенти:

Василенко Надія Володимирівна, завідувач кафедри управління та адміністрування, доктор педагогічних наук, професор, заслужений учитель України

Плотицька Ларіса Петрівна, учитель математики Тульчинського ліцею №2 Тульчинської міської ради Вінницької області, учитель-методист

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації полягає у необхідності науково-методичної та практичної підтримки професійного розвитку вчителів математики, які працюють у 5-6 класах, відповідно до державної політики у галузі освіти – реформування загальної середньої освіти на засадах Концепції «Нова українська школа».

Зниження рівня математичної підготовки здобувачів загальної середньої освіти потребує сучасних підходів до підвищення кваліфікації учителів математики в цілому, і окремо тих, які розпочинають реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у 5-6 класах.

Розроблена програма підвищення кваліфікації учителів математики, які здійснюють освітній процес у першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти («Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти в 5-6 класах Нової української школи» (Математична освітня галузь)) спрямована на формування та розвиток практичних умінь щодо відбору методів, технологій, педагогічних прийомів для реалізації завдань Державного стандарту базової середньої освіти у 5-6 класах з урахуванням вікових та психологічних особливостей здобувачів освіти.

Зміст програми розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225.

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 інших нормативно-правових актів.

Особливої актуальності Програма набуває в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення системи освіти, коли підвищення рівня математичної грамотності здобувачів освіти є необхідною умовою відбудови, відновлення України та формування компетентного громадянина цифрового суспільства.

Результатом навчання є підвищення спроможності учителів математики 5-6 класів застосовувати в освітньому процесі діяльнісний, компетентнісний, інтегрований підходи. На курсах це має відбуватися через змістово-методичне забезпечення підвищення кваліфікації, опрацювання і

впровадження в освітній процес нових, сучасних, прогресивних теорій, методик як українських дослідників, так і кращих практик зарубіжного досвіду

Цільова група: вчителі математики закладів загальної середньої освіти всіх типів і форм власності

Обсяг (тривалість): 30 год./ 1 кредит ЄКТС

Особливості реалізації програми: Реалізація програми потребує залучення викладачів, учителів-практиків, які пройшли попередню методичну або тренерську підготовку за змістом програми, мають досвід реалізації Державного стандарту базової середньої освіти (додаток 7 і додаток 8) у адаптаційному циклі (5-6 класах).

Структура програми підвищення кваліфікації учителів математики відповідає структурі типової програми, визначеній у Методичних рекомендаціях щодо розроблення типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників (наказ Міністерства освіти і науки України (далі - МОН) від 13.10.2025 № 1349)

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна, змішана, з використанням дистанційних технологій)

Місце виконання програми

За місцем розташування СПК

Завдання підвищення кваліфікації: забезпечення професійної підготовки вчителів математичної освітньої галузі до роботи в 5-6 класах Нової української школи

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Предметно-методична: моделювання та інтеграція змісту освіти; формування і розвиток у здобувачів освіти ключових компетентностей, наскрізних умінь, ціннісних ставлень; добір та використання методик і технологій навчання, які відповідають здобувачам освіти 5-6 класів (A2.1.31; A2.1.K1; A2.1.B1).

Інформаційно-цифрова: інформаційна та цифрова грамотність у професійній діяльності; використання електронних (цифрових) ресурсів та технологій в освітньому процесі з математики (A3.1; A3.1.31; A3.1.U2; A3.1.K1; A3.1.B1).

Оцінювально-аналітична: здійснення оцінювання та аналізу результатів навчання здобувачів освіти, виявлення освітніх втрат і розривів; застосування різних форм та видів оцінювання; дотримання визначених законодавством критеріїв оцінювання; формування у здобувачів освіти вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання; дотримання академічної доброчесності, об'єктивності, прозорості в оцінюванні математичної компетентності здобувачів освіти (Г3.1.; Г3.1.31.-Г3.133.; Г3.1.U1.-Г3.1.U4; Г3.1.K1.-Г3.1.K3.; Г3.1.B1.).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання вчителі математики оволодівають знаннями, набувають, удосконалюють уміння, навички щодо:

- ✓ ключових положень Державного стандарту базової середньої освіти, зміст та практичне значення реалізації додатків 7 і 8;
- ✓ оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в 5-6 класах базової середньої освіти;
- ✓ розв'язування компетентнісно орієнтованих задач з математики для формування математичної грамотності здобувачів освіти;
- ✓ застосування різних підходів (діяльнісного, компетентнісного, інтегрованого, спірального, проектного тощо) в освітньому процесі;
- ✓ надання психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Система оцінювання побудована на компетентнісному підході і реалізується шляхом комбінування інтерактивних лекцій, практичних занять, самостійної, навчальної і пошуково-дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, виконання практичних завдань тощо.

Система передбачає виконання Програми та дотримання критеріїв оцінювання, а саме: 1) виконання всіх практичних завдань; 2) виконання підсумкового тесту (за змістом програми навчання) і необхідно набрати не менше 80% суми балів за тестування.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: за результатами виконання Програми суб'єкт підвищення кваліфікації видає сертифікат

Вартість: 1500 грн

Мінімальна кількість осіб у групі

12

Максимальна кількість осіб у групі

20

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено інтерактивні лекційні заняття.

Особливістю практичних занять є виконання вправ з проєктування освітньої діяльності математичної освітньої галузі у 5-6 класах, створення та застосування компетентісно орієнтованих завдань, аналіз конкретних ситуацій і розв'язання професійних кейсів.

Підсумковий захід: підсумковий тест за змістом програми.

Зміст програми складається з 2 модулів та 16 взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 12 год — лекційні заняття, 17 год — практична робота, 1 год — контрольні заходи.

На завершальному етапі слухачі складають підсумковий тест із п'ятнадцяти завдань закритого типу. Максимальна кількість балів, набраних за тест – 100, а прохідний поріг – 80%. Отже, право на отримання сертифіката встановленого зразка мають учасники, які: • успішно виконали всі модулі програми; • продемонстрували результативність у практичних завданнях; • набрали не менше ніж 80% балів за підсумковим тестом. Учасникам, які не засвоїли програму - набрали недостатню кількість балів під час тестування, або не виконали достатню кількість завдань, надається можливість здати результати виконання практичних завдань та пройти повторне тестування впродовж визначеного терміну (7 днів).

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ					
Тема 1.1. Реалізація Концепції НУШ	2				2
Тема 1.2. Особливості реалізації вимог нового Державного стандарту базової середньої освіти в процесі навчання математики в 5-6 класах.		1			1
Тема 1.3. Вимоги модельних навчальних програм з математики до навчальних досягнень здобувачів освіти 5-6 класів		1			1
Разом за модулем	2	2	-	-	4

МОДУЛЬ 2. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ					
Тема 2.1. Гуманітарні та громадянські орієнтири видатних українських математиків.	2	-	-	-	2
Тема 2.2. Із досвіду реалізації діяльнісного підходу в освітньому процесі навчання математики у 5-6 класах. Моделювання, проєктування, конструювання уроків математики у 5-6 класах на засадах компетентнісного підходу	-	2	-	-	2
Тема 2.3. Система оцінювання результатів навчання математики учнів 5-6 класів у контексті реалізації Державного стандарту базової середньої освіти	-	2	-	-	2
Тема 2.4. Особливості викладання математики НУШ. Реалізація ідей дитиноцентризму на уроках математики у 5-6 класах	2	-	-	-	2
Тема 2.5. Розвиток математичних компетентностей в учнів 5-6 класів	-	1	-	-	1
Тема 2.6. Педагогічні засади роботи з учнями 5-6 класів	-	2	-	-	2
Тема 2.7. Новітні підходи до організації інклюзивного навчання. Організація інклюзивного навчання та розвиток інклюзивного освітнього середовища в 5-6 класах закладів загальної середньої освіти	2	-	-	-	2

Тема 2.8. Особливості психофізіологічного розвитку дітей підліткового віку (5-6 класи)	-	2	-	-	2
Тема 2.9. Сучасне підвищення кваліфікації учителів математики: ключові елементи комплексного запровадження	2	-	-	-	2
Тема 2.10. Тімбілдинг як чинник успішного впровадження Концепції «Нова українська школа» у 5-6 класах.	-	2	-	-	2
Тема 2.11. Профілактика стресу в умовах освітнього процесу з математики у 5-6 класах.	2	-	-	-	2
Тема 2.12. Мовно-комунікативна компетентність учителя математики Нової української школи	-	2	-	-	2
Тема 2.13. Діяльнісний підхід у базовій середній школі в реаліях сьогодення (5-6 класи)	-	2	-	-	2
Разом за модулем	12	17	-	-	29
Підсумкові заходи Підсумковий тест (за змістом програми навчання)	-	-	-	1	1
Усього	12	17	-	1	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Реалізація Концепції НУШ

Короткий опис змісту теми. Законодавство в галузі освіти. Реалізація Концепції «Нова українська школа» (НУШ) — це стратегічна реформа загальної середньої освіти в Україні, що триває до 2029 року та спрямована на перетворення школи на безпечний і практико орієнтований простір для розвитку дитини. Мета і ключові компоненти Концепції Нової української школи. Головна мета Нової української школи – створити школу, в якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у повсякденному житті, школу, де вчать критично мислити, експериментувати та не боятися висловлювати власну думку. Формування та розвиток ключових компетентностей. Наскрізнi вміння як основа для формування компетентностей. Реформа «Нова українська школа» вбачає необхідність урахування її перебігу в умовах, що постійно змінюються, зокрема під час війни та в контексті післявоєнної розбудови.

Тема 1.2. Особливості реалізації вимог нового Державного стандарту базової середньої освіти в процесі навчання математики в 5-6 класах.

Короткий опис змісту теми. На занятті розглядаються: які конкретні вимоги до математичної компетентності висуває Державний стандарт базової середньої освіти у 5-6 класах. Реалізація цих вимог Державного стандарту базової середньої освіти під час навчання математики у 5–6 класах спрямована на формування математичної компетентності та забезпечення плавного переходу учнів із початкової школи до базової. У 5–6 класах (адаптаційний цикл) забезпечується зв'язок між математичною галуззю початкової школи та базової середньої освіти, нових вимог і систем оцінювання. Особлива увага робиться не лише на запам'ятовуванні формул і механічних обчисленнях, а на здатності застосовувати здобуті знання в реальних життєвих ситуаціях. Реалізація компетентнісного підходу у навчанні математики у 5-6 класах – запорука формування математичної грамотності у здобувачів освіти.

Тема 1.3. Вимоги модельних навчальних програм з математики до навчальних досягнень здобувачів освіти 5-6 класів

Короткий опис змісту теми. Державний стандарт базової середньої освіти є основою для розроблення типових освітніх програм, а також інших освітніх програм згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України “Про повну загальну середню освіту”. Вимоги семи модельних навчальних програм з математики для 5–6 класів (адаптаційний цикл НУШ) визначають очікувані результати навчання здобувачів освіти, сформовані на основі Державного стандарту базової середньої освіти. Порівняння модельних програм з математики для 5-6 класів передбачає аналіз, а потім і

відповідь на питання: «яку з них вчитель/ка взяли б за основу для складання навчальної програми, за якою працюватимуть? Чому?» Використання кількох модельних навчальних програм дозволяє вчителям обирати різні траєкторії викладання, спираючись на дослідницькі, практико орієнтовані, компетентнісні задачі,

МОДУЛЬ 2. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тема 2.1. Гуманітарні та громадянські орієнтири видатних українських математиків.

Короткий опис змісту теми. Роль гуманітарного знання та біографічного матеріалу з життя видатних математиків у зацікавленні учнів/ць 5-6 класів до вивчення математичних дисциплін. Математичні методи, що допомагають знаходити закономірності у культурі, мові, історії. Вороний Георгій: роль математики та мистецтва у його житті. В'язовська Марина – найвидатніший український математик сучасності. Кравчук Михайло– найталановитіший алгебраїст ХХ століття і в'язень ГУЛАГу з тавром «українського буржуазного націоналіста». Кулик Пилип – математик, який розширив Буркгардові таблиці від 3 до 100 мільйонів. Остроградський Михайло - зірка першої величини у сузір'ї найвидатніших математиків світу. Плеяда українських математиків, що уславили Україну, розглядаючи математику в одному ряду з правдою та красою.

Тема 2.2. Із досвіду реалізації діяльнісного підходу в освітньому процесі навчання математики у 5-6 класах. Моделювання, проєктування, конструювання уроків математики у 5-6 класах на засадах компетентнісного підходу

Короткий опис змісту теми. Заняття присвячене практичним аспектам реалізації діяльнісного та компетентнісного підходів у навчанні математики учнів 5–6 класів відповідно до концептуальних засад Нової української школи та вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

У ході заняття розкривається авторський підхід до моделювання, проєктування та конструювання компетентісно орієнтованого уроку математики. Акцент зроблено на створенні проблемних ситуацій, організації дослідницької та пошукової діяльності, розвитку математичного моделювання, критичного й логічного мислення, уміння аргументувати власну думку, приймати рішення, працювати в команді та переносити математичні знання в нові життєві контексти.

Практична частина заняття передбачає опрацювання компетентісно орієнтованих кейсів для 5-6 класів на теми «Координатна площа», «Пропорції», «Відсотки», «Дроби». На прикладі реальних і наближених до життя ситуацій учасники простежують повний цикл діяльності учня: проблемна ситуація → математичне моделювання → проєктування способу

дії → конструювання власного продукту → застосування знань → обґрунтування рішення → рефлексія.

Особливу увагу приділено технології конструювання навчальних завдань, які не обмежуються відтворенням алгоритму, а спонукають учня досліджувати, прогнозувати, обирати, створювати, перевіряти та аргументувати.

Заняття орієнтоване на практичне використання вчителями математики запропонованих моделей і кейсів у власній професійній діяльності та спрямоване на формування нового бачення уроку математики як простору діяльності, дослідження, співпраці, математичного мислення та прийняття рішень.

Тема 2.3. Система оцінювання результатів навчання математики учнів 5-6 класів у контексті реалізації Державного стандарту базової середньої освіти

Короткий опис змісту теми. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно вимог Державного стандарту базової середньої освіти. Критерії оцінювання. Інструментарій для відстеження динаміки розвитку математичних компетентностей, конструювання діагностувальних робіт та критеріальних матриць. Способи само- та взаємооцінювання учнів на навчальних заняттях з математики. Ефективний зворотний зв'язок. **В цілому,** система оцінювання результатів навчання математики учнів 5–6 класів спирається на компетентнісний підхід та нові загальні критерії, затверджені наказом МОН № 722 від 04.05.2026 року. Звертається увага на зміст термінів «компетентність» (оцінюють не лише знання формул і правил, а й уміння застосовувати математику в реальних життєвих ситуаціях), «об'єктивність» (процес оцінювання базується на чітких, заздалегідь відомих учням критеріях), «мотивація» (оцінювання має доброзичливий характер і спрямоване на підтримку успішності дитини) та види оцінювання, а саме: формувальне, поточне і підсумкове.

Тема 2.4. Особливості викладання математики НУШ. Реалізація ідей дитиноцентризму на уроках математики у 5-6 класах

Короткий опис змісту теми. Особливості викладання математики в НУШ у 5–6 класах ґрунтуються на переході від суто теоретичного засвоєння знань до формування практичних життєвих компетентностей. Навчальний процес орієнтований на дитину, враховує її індивідуальні потреби, швидкість сприйняття матеріалу та емоційний стан. Математичний зміст інтегрується із реальними життєвими ситуаціями через розв'язування практико-орієнтованих і сюжетних задач. Важливе місце посідає діяльнісний підхід, де учні досліджують поняття через моделювання, вимірювання та роботу з наочними об'єктами. Реалізація дитиноцентризму передбачає створення безпечного та підтримувального освітнього середовища, де помилка сприймається як природна частина навчання. Учитель виступає не єдиним джерелом знань, а фасилітатором і ментором, який спрямовує пошукову діяльність школярів.

Активно застосовуються елементи гейміфікації, інтерактивні вправи та цифрові інструменти для підвищення мотивації учнів. Завдання добираються за принципом диференціації, що дає можливість кожній дитині працювати у власному темпі та досягати успіху. Значна увага приділяється розвитку критичного та логічного мислення, а також умінню аргументувати свої думки. Формувальне оцінювання замінює каральний контроль і слугує інструментом підтримки та відстеження особистого progressu учня. Регулярний зворотний зв'язок допомагає дітям усвідомити власні сильні сторони та зони для подальшого розвитку. Такий підхід формує стійку позитивну мотивацію до вивчення математики та розвиває навички самостійного навчання протягом життя.

Тема 2.5. Розвиток математичних компетентностей в учнів 5-6 класів

Короткий опис змісту теми. Розвиток математичних компетентностей в учнів 5–6 класів орієнтований на формування здатності застосовувати здобуті знання в реальних життєвих ситуаціях. У цьому віці відбувається важливий перехід від конкретно-образного до абстрактно-логічного мислення школярів. Головна увага приділяється формуванню обчислювальних навичок, математичної мови та вміння працювати з числовими й просторовими даними. Навчання побудоване на основі діяльнісного підходу, де учні досліджують математичні закономірності через практичні завдання та моделювання. Розв'язування сюжетних і практико-орієнтованих задач допомагає дітям усвідомити цінність математики у повсякденному житті. Систематично розвиваються логічне, критичне та просторове мислення, а також алгоритмічна грамотність учнів. Важливим аспектом є інтеграція математичних знань із природничими дисциплінами, технологіями та STEM-проектами. Використання цифрових інструментів та інтерактивних платформ робить процес навчання більш наочним та динамічним. Робота в парах та групах сприяє розвитку комунікативних навичок, умінню аргументувати власну думку та шукати спільні рішення. Формувальне оцінювання підтримує пізнавальну активність і допомагає учням відстежувати власний прогрес без страху помилки. У результаті систематичної роботи школярі опановують ключові математичні компетентності, необхідні для успішного подальшого навчання та самореалізації.

Тема 2.6. Педагогічні засади роботи з учнями 5-6 класів

Короткий опис змісту теми. Заняття присвячено питанням побудови системи ефективної комунікації між учителем та учнями 5-6 класів, що є ключовим елементом психологічного комфорту та успішного навчання і ґрунтується на активному слуханні, емпатії, конструктивному зворотному зв'язку та врахуванні вікових особливостей сприйняття інформації. Поради, отримані під час заняття допоможуть педагогам розпізнавати невербальні сигнали, підтримувати позитивний тон взаємодії та формувати безпечне середовище для обговорення проблем. Ефективна комунікація допомагає

запобігати конфліктам, підвищує мотивацію до навчання, сприяє формуванню довіри та розвитку емоційного інтелекту учнів. Також охоплюються питання перехідного підліткового віку, його особливостей та впливу на мотивацію до навчання. Розуміння певних психологічних особливостей є ключовим для вчителя, щоб ефективно підтримувати учнів 5-6 класів у навчанні, соціалізації та розвитку.

Тема 2.7. Новітні підходи до організації інклюзивного навчання. Організація інклюзивного навчання та розвиток інклюзивного освітнього середовища в 5-6 класах закладів загальної середньої освіти

Короткий опис змісту теми. Поняття «інклюзія», «інклюзивне навчання», «особливі освітні потреби», «учні з особливими освітніми потребами». Сутність, завдання, принципи (недискримінації, урахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників) та цінності інклюзивного навчання на рівні базової середньої освіти.

Особливості надання педагогічної підтримки. Реалізація права учнів з ООП на освіту в українському законодавчому полі: Конституція України, закони України «Про охорону дитинства», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанова КМУ «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (від 15 вересня 2021 р. № 957), наказ МОН «Про внесення змін до Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти», Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року (схвалено розпорядженням КМУ від 07.06.2024 № 527-р), інструктивно-методичні листи МОН.

Тема 2.8. Особливості психофізіологічного розвитку дітей підліткового віку (5-6 класи)

Короткий опис змісту теми. Психолого-педагогічні та інші індивідуальні особливості учнів/ць підліткового віку та їх урахування в організації освітнього процесу. Принцип наступності для базової середньої освіти та психологічні механізми соціалізації та саморозвитку особистості здобувачів освіти в сучасному освітньому просторі. Спілкування як провідна діяльність учнів/ць підліткового віку та її урахування в організації освітнього процесу. Фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток особистості та реалізація творчого потенціалу здобувачів освіти. Стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки та Я-концепції в цілому. Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу. Розвиток критичного мислення й нестандартного розв'язання проблем.

Тема 2.9. Сучасне підвищення кваліфікації учителів математики: ключові елементи комплексного запровадження

Короткий опис змісту теми. Професійний розвиток: сутність, поняття. Нормативно-правові основи здійснення професійного розвитку педагогічних

працівників. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» як дорожня карта професійного розвитку вчителя. «Гроші ходять за вчителем» – пілотна державна політика для фінансування професійного розвитку педагогів. Можливості національної платформи професійного розвитку педагогічних працівників «Вектор». Мета експериментального проєкту. Ключові складові політики. Механізм реалізації проєкту. Напрями підвищення кваліфікації. Самооцінювання вчителем власних професійних компетентностей. Умови участі педагогічних працівників у проєкті. Роль закладів загальної середньої освіти.

Тема 2.10. Тімбілдинг як чинник успішного впровадження Концепції «Нова українська школа» у 5-6 класах.

Короткий опис змісту теми. Лекцію присвячено тімбілдингу як важливому чиннику реалізації концепції «Нова українська школа». Розкрито сутність та основні принципи командної взаємодії в освітньому процесі. Висвітлено значення тімбілдингу в контексті педагогіки партнерства, компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів. Акцентовано увагу на формуванні культури співпраці, довіри та взаємної відповідальності учасників освітнього процесу. Охарактеризовано роль командної роботи у створенні безпечного, мотивувального та сприятливого освітнього середовища. Окреслено практичні можливості використання тімбілдингових технологій у професійній діяльності сучасного педагога.

Тема 2.11. Профілактика стресу в умовах освітнього процесу з математики у 5-6 класах

Короткий опис змісту теми. На основі реалізації стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в Новій українській школі аналізуються шляхи профілактики стресу та корекції його наслідків. Розкривається феноменологія стресу та його вплив на учасників освітнього процесу включаючи дітей з особливими освітніми потребами. Представляються знання про причини, механізми розвитку, прояви і наслідки стресів різної природи, зокрема інформаційного, психологічного, педагогічного, соціального, бойового та ін. Репрезентуються освітньо орієнтовані копінг-стратегії (стратегії захисту від стресу) та методики профілактики стресу і шляхи розвитку стресостійкості. Аналізуються культурні, соціальні, культурно-освітні чинники і особливості стресу. Розглядається вплив стресу на особистість, інтелектуальну, діяльність, творчість, здоров'я в умовах військового стану.

Тема 2.12. Мовно-комунікативна компетентність учителя математики Нової української школи

Короткий опис змісту теми. Мовно-комунікативна компетентність учителя Нової української школи є фундаментальною передумовою успішної реалізації філософії партнерства в НУШ. Вона зазнала важливих оновлень в офіційному Професійному стандарті вчителя, затверджені Наказом МОН

України № 1225 від 29 серпня 2024 року. Мовно-комунікативні здібності виведені в ключову трудову функцію педагога.

На занятті особлива увага приділяється мовно-комунікативній компетентності учителя математики Нової української школи ще і тому, що кожний педагог має вільно, грамотно й доречно використовувати державну мову та ефективно взаємодіяти (комунікувати) в освітньому процесі на засадах педагогіки партнерства.

Тема 2.13. Діяльнісний підхід у базовій середній школі в реаліях сьогодення (5-6 класи)

Короткий опис змісту теми. Заняття присвячене перезавантаженню методичного арсеналу вчителя відповідно до ключових стратегій НУШ для 5–6 класів. Заняття має виражений прикладний характер і фокусується на практичному втіленні трьох базових підходів: діяльнісного, компетентнісного та інтегрованого. Учасники опанують технології переведення учнів/ць із ролі «пасивних слухачів» у роль «активних дослідників» та діляться власним досвідом. Під час групової роботи учителі математики відпрацюють алгоритми створення міжпредметних зв'язків, навчаються конструювати компетентнісні завдання-кейси та моделювати дослідницькі ситуації, які стимулюють критичне мислення здобувачів освіти 5-6 класів.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Особливості реалізації вимог нового Державного стандарту базової середньої освіти в процесі навчання математики в 5-6 класах.
2. Вимоги модельних навчальних програм з математики до навчальних досягнень здобувачів освіти 5-6 класів
3. Із досвіду реалізації діяльнісного підходу в освітньому процесі навчання математики у 5-6 класах. Моделювання, проєктування, конструювання уроків математики у 5-6 класах на засадах компетентнісного підходу
4. Система оцінювання результатів навчання математики учнів 5-6 класів у контексті реалізації Державного стандарту базової середньої освіти
5. Розвиток математичних компетентностей в учнів 5-6 класів
6. Педагогічні засади роботи з учнями 5-6 класів
7. Особливості психофізіологічного розвитку дітей підліткового віку(5-6 класи)
8. Тімбілдинг як чинник успішного впровадження Концепції «Нова українська школа» у 5-6 класах.
9. Мовно-комунікативна компетентність учителя математики Нової української школи
10. Діяльнісний підхід у базовій середній школі в реаліях сьогодення

. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
4. Державний стандарт базової середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.
5. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи . URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programidlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. №800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 1133 від 27.12.2019, № 1343 від 22.10.2025, № 1726 від 24.12.2025, № 1021 від 13.08.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#n10>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2025 року № 1439 «Про реалізацію експериментального проекту щодо закупівлі послуг з підвищення кваліфікації та супервізії педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1439-2025-%D0%BF>.
8. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf.
9. Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ Міністерства освіти і науки України від 09 вересня 2022 року № 805 (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства освіти і науки № 1169 від 23.12.2022, № 1277 від 10.09.2024, № 445 від 13.03.2026). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>.
10. Андреас Шлейхер. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21 століття / пер. з англ. Г. Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с.
11. Бурда М. І., Васильєва Д. В. Збірник компетентісно орієнтованих задач з математики. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. – 128 с.

12. Васильєва Д. В. Особливості реалізації діяльнісного підходу у навчанні математики в 5–6 класах НУШ : метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2022. 112 с.
13. Істер О. С. Моделювання життєвих ситуацій на уроках математики в 5–9 класах : практ.порадник. Київ : Генеза, 2024. 160 с.
14. Панченко Л. Л. Діяльнісний підхід як основа формування критичного мислення на уроках математики в основній школі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2023. № 2 (126). С. 45–56.
15. Скворцова С. О., Гаєвець Я. В. Проектування освітнього процесу з математики в адаптивному циклі базової середньої освіти : монографія. Харків : Ранок, 2023. 248 с.
16. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>
17. Про внесення змін до Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.05.2025 № 787. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-primirnogo-polozhennia-pro-komandu-psykholohopedahohichnoho-suprovodu-dytyny-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-v-zakladi-zahalnoi-serednoi-ta-doshkilnoi-osvity>.
18. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2024 № 527-р. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Text>

Додаткова література

1. Слюсаревський М. М., Григоровська Л. В. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2022. № 4(1). URL: <https://doi.org/10.37472/v.paes.2022.4129>
2. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. Л. З. Ребухи. Тернопіль, ЗУНУ, 2022. 143 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48105/3/>
4. Бевз В. М. В. Остроградський - математик, механік, педагог // Математика в шк.- 2001.- № 4.- С. 66-69.
5. Вірченко Н. Нотатки з Міжнародного форуму пам'яті Михайла Кравчука // Математика в шк. - 2002.- № 5.- С. 2-5.
6. Возняк Г. Мирон Зарицький - фундатор української математичної культури // Математика в шк. - 1999.- № 3.- С. 53-55.
7. Кас'яненко О. М., Приходько Т. П. Салюк, І. І. Особливості організації інклюзивного освітнього середовища в умовах воєнного стану: виклики та

- перспективи. Педагогічна Академія: наукові записки. 2024. №13. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14395833>
8. Математика – це проста наука. Інтерв'ю з Мариною В'язовською <https://life.pravda.com.ua/society/2022/10/19/250905/>
 9. Сита Г. Мозаїки Вороного // Математика в шк.- 2000.- № 4.- С. 5-9; № 6.- С. 8-11.
 10. Шендеровський В. Нехай не гасне світ науки. У трьох книгах. – К.: ВД «Простір», 2009.